

**«YUNAYTED KREDİT BANK» ASC-DƏ
LIKVIDLIYIN PLANLAŞDIRILMASI VƏ İDARƏ OLUNMASI
ÜZRƏ
PROSEDUR**

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu prosedurlar «Banklar haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununa, Azərbaycan Respublikası Milli Bankı İdarə Heyətinin 29 dekabr 1999-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş «Bankların likvidliyinin idarə olunması haqqında Qaydaları» və Milli Bankın digər normativ xarakterli aktlarına uyğun olaraq hazırlanmış və likvidliyin idarə olunması üzrə «Yunayted Kredit Bank» ASC-nin (*sonralar Bank adlanacaq*) likvidliyinin planlaşdırılmasını və idarə olunmasını tənzimləyir.

1.2 **Likvidlik** -bankın öz öhdəliklərini (*balansdankənar öhdəliklər, kreditin verilməsi haqqında razılaşmalar, kredit xəttləri və s. daxil edilməklə*) vaxtında yerinə yetirmək məqsədilə vaxtında və məqbul qiymətə kifayət qədər nağd və ya ona ekvivalent məbləğdə müxbir hesablarında qeyri-nağd vəsait əldə etmək qabiliyyəti kimi başa düşülür.

2.Likvidliyin təhlili

2.1. Likvidliyin idarə olunmasında Bankın balansının hər iki tərəfinin təhlil olunması nəticəsində likvidliyin planlaşdırılmasının səmərəliliyi təmin edilir.

2.2. Bank likvidliyin idarə olunması məqsədilə lazım gəldikdə aktivlərin satışından əlavə Milli Bankdan, kommersiya banklarından, banklararası bazardan kreditlərin alınmasını, hüquqi və fiziki şəxslərin depozitlərinin cəlbini təmin edir və ya Milli Bankın icazəsi ilə overdraftlardan istifadə edir.

2.3. Bankın likvidliyinin müəyyənləşdirilməsinin və onun stabilliyinin vacib amilləri fiziki şəxslərin depozitləri (*əmanətləri*) və sabit qalıqlı hüquqi şəxslərin cari hesabları və müddətli depozitləridir.

2.4. Bank əməliyyat apardığı hər bir valyutaya olan tələbatı ödəmək üçün mövcud bazarların imkanını öyrənir və xarici valyutanın ödəniş müddətləri arasındakı hər bir uyğunsuzluğu likvidliyin idarə olunması baxımından diqqətlə nəzərdən keçirib aradan qaldırır.

3. Likvidliyin planlaşdırılması və idarə olunması

3.1. Likvidliyin planlaşdırılması və idarə olunmasının təşkili Bankın Aktiv və passivlərin idarəedilməsi komitəsi (*sonralar APIK adlanacaq*) tərəfindən həyata keçirilir.

3.2. Hesablaşmalar, maliyyə və mühasibatlıq şöbəsi Bankın likvidlik göstəricilərini hesablamaq üçün balans və balansdankənar öhdəliklərin təsnifatını apararaq təhlil edir. Təhlillə orta gündəlik və həftəlik likvid aktivlərə yönləndirilməli olan vəsaitlərin faizləri müəyyənləşdirilərək baxılmaq üçün APIK-ə təqdim edilir. APIK tərəfindən likvid aktivlərə yönləndirilməli olan vəsaitin faizləri təsdiq edilir.

3.3. Hesablaşmalar, maliyyə və mühasibatlıq şöbəsi i APIK tərəfindən təsdiq olunmuş orta gündəlik, həftəlik, bir aylıq, 3 aylıq, 6 aylıq, 9 aylıq və bir illik likvid aktivlərə yönləndirilməli olan vəsaitlərin faizlərinə uyğun icmal

balans və valyutalar (*AZN; EUR; USD; RUR* və s.) üzrə ayrı–ayrılıqda likvidlik əmsallarını hesablayaraq (*əlavə №1*) baxılmaq üçün APIK-ə təqdim edir.

3.4. Likvidliyin zəruri hallarda orta müddətli planlaşdırmasını aparmaq üçün Hesablaşmalar, maliyyə və mühasibatlıq şöbəsi tərəfindən icmal balans və xarici valyutalar üzrə ödəniş müddətlərinin bölüşdürülməsi cədvəli (*əlavə №2*) tərtib edilir. Cədvəl aktiv və passivləri ödəniş müddətləri üzrə müvafiq kateqoriyalara bölüşdürür, likvidliyin artıqlığını (*kəsirini*) əks etdirərək APIK-ə imkan verir ki, problem meydana çıxanadək tədbirlər görsün.

3.5. APIK təqdim edilən hesabat və təkliflər əsasında siyasət və limitlər barədə qərar qəbul edir. Komitədə müzakirə olunan bütün məsələlər protokollaşdırılır. APIK-in qərarları bankın struktur bölmələri tərəfindən həyata keçirməli olan taktiki və strateji tapşırıqları əks etdirir.

3.6. Likvidliyin idarə olunması məqsədilə hesabatların təhlili əsasında likvidliyə aid müvafiq təkliflərə (*depozitlərin cəlb, vəsaitlərin mənbələri, cəlb olunan vəsaitlərin coğrafiyası və s.*) APIK tərəfindən baxılır.

3.7. APIK likvidliyin planlaşdırılmasında aşağıdakıları nəzərə alır:

- likvidliyin mövcud vəziyyətini;
- vəsaitə tarixən yaranmış tələbatı;
- gələcəkdə vəsaitə gözlənilən tələbatı;
- vəsait mənbələrini;
- bank əməliyyatlarına cəlb olunmuş resursların dəyərini;
- aktivlərin keyfiyyətini;
- bank əməliyyatlarının həyata keçirilməsi üçün resursların hansı mənbələrdən cəlb edilməsi və ya hansı mənbələrdə cəmlənməsini;
- bankın ümumi vəziyyətini, o cümlədən kapitalın və mənfəətin səviyyəsini;
- istifadə olunmamış kredit xətlərini, akkreditivləri, kreditləşmə üzrə öhdəliklər kimi gözlənilməz öhdəlikləri və ya qiymətli kağızların, yaxud xarici valyutanın alınması kimi balansdankənar öhdəlikləri;
- fəvqəladə vəziyyətdə (*fəvqəladə vəziyyətdə böhranların meydana çıxması zamanı məsələn, likvidlik baxımından əlverişsiz bazar şəraiti, bankın müvəqqəti maliyyə çətinlikləri, bankda qeyri-adi dərəcədə depozit axınına səbəb olan bank haqqında layihələr*) bank öhdəliklərinin icrası üçün vəsait çatışmadıqda rəhbərliyin görəcəyi tədbirlər.
- iqtisadi mühit

4. Likvidliyin idarə edilməsi üçün əldə edilən məlumatlar

4.1. Bankın cari likvidlik fəaliyyətini və vəsaitə olan tələbatını gələcəkdə lazimi səviyyədə təhlil etmək üçün bankın müvafiq struktur bölmələri aşağıdakı məlumatları verməlidirlər:

- ən iri vəsait təminatçıları, onların fəaliyyət sahələri və hansı coğrafi ərazi üzrə vəsaitin toplanması məbləği, vəsaitin alınması tarixi, ödəniş müddətləri, faiz dərəcəsi barədə məlumatlar;

- əsas uyğunsuzluqları aşkara çıxarmaq üçün aktivlərin və passivlərin ödəniş müddətlərinin bölgüsü;
 - likvid aktivlərdə və depozitlərdə tarixən yaranmış dəyişikliklər;
 - ani likvidlik normativi və digər likvidlik əmsalları və aralıq müddətlərdə bu göstəricilərdə baş vermiş dəyişikliklər;
 - girov qoyulmuş aktivlər;
 - balansarxası öhdəliklər;
 - nəzərdə tutulan kreditlərin və başqa öhdəliklərin verilməsi;
 - aktivlərin gəlirliyi və bank əməliyyatlarının aparılması üçün müxtəlif resursların dəyəri;
 - iqtisadi vəziyyət, o cümlədən əsas iqtisadi göstəricilər və faiz dərəcələrinin proqnozları.
- 4.2. Şöbələr 4.1-ci bənddə göstərilən məlumatları Baş idarə və filiallardan alınan hesabatlardan əldə edirlər.

5. Likvidlik əmsalı

5.1. Bankın likvid aktivlərinin orta gündəlik qiymətinin cari öhdəliklərinin orta gündəlik qiymətinə olan nisbət əmsalı (*ani likvidlik normativi*) min. 30% səviyyəsində saxlanmalıdır.

Likvid aktivlərə – Milli Bankdakı müxbir hesablar, nağd milli və sərbəst dönərli xarici valyuta, Azərbaycan hökuməti tərəfindən buraxılmış qiymətli kağızlar (*dərhal satıla bilirsə*), kifayət qədər tanınmış və nüfuzlu yerli və xarici banklardakı (*yüksək reytingli*) müxbir hesabın qalıqları daxildir.

Cari öhdəliklərə – ödəniş müddəti 30 gün, yaxud bundan az olan depozitlər, o cümlədən cari, əmanət və s. hesablar, həmçinin bütün vaxtı keçmiş öhdəliklər daxildir. Bu öhdəliklərə başqa banklardan və Milli Bankdan götürülən borclar da aiddir.

5.2. Bankın cari likvid aktivlərinin minimum məbləği müəyyən-ləşdirilərkən aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

- likvid aktivlərə tarixən yaranmış tələbat;
- likvid aktivlərə olan gündəlik tələbat (*Müxbir hesabların gündəlik qalıqlarının dinamikasının təhlili əsasında, 2-ci dərəcəli məktub-sərəncamlar üzrə Maliyyə Nazirliyinin Baş xəzinədarlığına ödənişlər və alınacaq vəsaitlər, daxil olan pensiya müavinətlərin həcmi nəzərə alınmaqla*);
- likvid aktivlərə olan cari tələbat;
- maliyyələşdirilmə strukturundakı dəyişikliklər;
- iqtisadi mühit;
- bu prosedurlarda göstərilən digər məsələlər.

5.3. APİK tərəfindən bankın likvidliyini gözləməklə aktiv əməliyyatların aparılmasında kapitalın adekvatlılıq normalarına riayət olunmasına da nəzarət edilir.

5.4. APİK yuxarıda göstərilən amillərlə əlaqədar olaraq likvid aktivlərə olan tələbatı təhlil edərək Bankın cari və gələcək vəziyyəti, habelə makroiqtisadi şərait tələb etdikdə Milli Bankın müəyyən etdiyi

minimumdan yüksək olan ani likvidlik normativinə əməl edilməsini təmin etməlidir.

6. Məsuliyyət

Prosedurların yerinə yetirilməməsinə görə aidiyyəti işçilər mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq məsuliyyət daşıyırlar.

7. Yekun müddəalar

7.1. Bu prosedurlar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.